

Utlåtande 2007:14 RI (Dnr 663-3732/2005)

Nya e-postregler för Stockholms stad

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. E-postregler för stadens nämnder enligt *bilaga* godkännes.
2. E-postreglerna ersätter i sin helhet e-postregler från 8 juni 1998.
3. Stockholms Stadshus AB ges i uppdrag att uppmana bolag inom koncernen att anta reglerna.
4. Stadens stiftelser uppmanas att följa reglerna.
5. Kulturnämnden får i uppdrag att utarbeta tillämpningsanvisningar.

Föredragande borgarrådet Kristina Axén Olin anför följande.

Ärendet

Allmänna handlingar ska vara tillgängliga för allmänheten och registreras samt bevaras i enlighet med lagstiftningen. E-posten lyder under samma regler som vanlig post, dvs. i första hand tryckfrihetsförordningen, sekretesslagen och arkivlagen. Syftet med de föreslagna e-postreglerna är främst att reglera hanteringen av allmänna handlingar i e-postsystemen.

Kulturnämnden har i framställan till kommunstyrelsen föreslagit att kommunfullmäktige ska utfärda nya e-postregler. Förslag till nya e-postregler, som har tagits fram av stadsarkivet efter samråd med stadssekreteraren, IT-säkerhetschefen och stadsledningskontorets juridiska avdelning, godkändes av kulturnämnden 30 augusti 2005.

I förslaget har nu gällande ordningsregler för elektronisk post i Stockholms stad, som antogs av kommunfullmäktige 8 juni 1998, anpassats bl.a. med hänsyn till den tekniska utvecklingen.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret, stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Skarpnäck och Skärholmen samt till Stockholms Stadshus AB.

Stadsledningskontoret föreslår ett förtydligande i kulturnämndens förslag till e-postregler vad gäller registrering av e-post samt att stadsarkivet fortsättningsvis ansvarar för handledning och tillämpningsanvisningar och för revidering av dessa. Vidare föreslår stadsledningskontoret att remissinstansernas synpunkter om förtydliganden i förslaget när det gäller textmeddelanden via SMS, hantering av bifogade filer m.m. inarbetas i tillämpningsanvisningarna.

Kungsholmens stadsdelsnämnd anser att förslaget behöver kompletteras med regler om meddelanden som kommer via mobiltelefon.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd efterfrågar förtydliganden, dels med anledning av personuppgiftslagstiftningen och dels kring hanteringen av till e-post bifogade filer.

Skärholmens stadsdelsnämnd framför att utbildning av medarbetarna är viktig för tillämpningen av reglerna.

Stockholms Stadshus AB tillstyrker förslaget till nya e-postregler för Stockholms stad.

Mina synpunkter

Offentlighetsprincipen utgör svensk offentlig förvaltnings kardinalprincip och är central ur demokratisk synpunkt. Att medborgare och medier har möjlighet att ta del av myndigheters och beslutsfattareshandlingar är en garant för transparens och ansvarsutkrävande. Myndigheternas öppenhet gentemot allmänheten är en omistlig och unik del av svensk demokratisk tradition som vi har all anledning att hysa såväl stolthet som respekt för. Det är således viktigt att tillse att aktuella regelverk och rutiner harmonierar med denna princip.

Just användningen av e-post kräver därför att ett regelverk finns som kan tillgodose såväl lagstiftarens som medborgarnas krav. Att allmänna handlingar i tilltagande utsträckning hanteras på elektronisk väg får inte bli ett hinder för allmänhetens insyn i myndighetsutövningen. Samtidigt måste även säkerhetsaspekten vad gäller exempelvis sekretessbelagda handlingar beaktas extra noga, eftersom vi vet att e-post och Internet kan innebära speciella säkerhetsrisker.

Till detta kommer den historiska dimensionen av arkivlagens innebörd. Det är av vikt att handlingar i offentlig förvaltning bevaras för eftervärlden på ett vis som möjliggör för forskare att följa beslutsgången, när väl vår tid ska föras in i historieböckerna.

Mot bakgrund av detta välkomnar jag det nya förslaget till e-postregler för Stockholms stad. Samtidigt vill jag inskräpa vikten av att tillämpningen av reglerna sker på ett sätt som i möjligaste mån förenar lagstiftningens krav med

rimliga arbetsrutiner för stadens tjänstemän. Det ankommer därför på kulturnämnden att, med beaktande av remissinstansernas synpunkter, utverka tydliga och pedagogiskt formulerade tillämpningsanvisningar som är både ändamåls-
enliga och praktiskt hanterbara i tjänstemännens dagliga arbete.

Bilaga

Förslag till nya regler för elektronisk post för Stockholms stad

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

1. E-postregler för stadens nämnder enligt *bilaga* godkännes.
2. E-postreglerna ersätter i sin helhet e-postregler från 8 juni 1998.
3. Stockholms Stadshus AB ges i uppdrag att uppmana bolag inom koncernen att anta reglerna.
4. Stadens stiftelser uppmanas att följa reglerna.
5. Kulturnämnden får i uppdrag att utarbeta tillämpningsanvisningar.

Stockholm den 21 februari 2007

På kommunstyrelsens vägnar:
KRISTINA AXÉN OLIN

Anette Otteborn

ÄRENDET

Allmänna handlingar ska vara tillgängliga för allmänheten och registreras samt bevaras i enlighet med lagstiftningen. E-posten lyder under samma regler som vanlig post, dvs. i första hand tryckfrihetsförordningen, sekretesslagen och arkivlagen. Syftet med de föreslagna e-postreglerna är främst att reglera hanteringen av allmänna handlingar i e-postsystemen.

Kulturnämnden har i framställan till kommunstyrelsen föreslagit att kommunfullmäktige ska utfärda nya e-postregler. Förslag till nya e-postregler, som har tagits fram av stadsarkivet efter samråd med stadssekreteraren, IT-säkerhetschefen och stadsledningskontorets juridiska avdelning, godkändes av kulturnämnden 30 augusti 2005.

I förslaget har nu gällande ordningsregler för elektronisk post i Stockholms stad, som antogs av kommunfullmäktige 8 juni 1998, anpassats bl.a. med hänsyn till den tekniska utvecklingen.

Kulturnämnden

Kulturnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 30 augusti 2005 att i enlighet med stadsarkivets tjänsteutlåtande föreslå kommunfullmäktige att utfärda nya e-postregler.

Stadsarkivets tjänsteutlåtande daterat den 16 augusti 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Det har länge funnits ett behov av att anpassa ordningsreglerna för elektronisk post med hänsyn till bl a den tekniska utvecklingen. E-posten har kommit att bli ett nödvändigt instrument för kommunikation inom staden och med omvärlden. E-posten lyder under samma regler som vanlig post, i första hand tryckfrihetsförordningen (2 kap.), sekretesslagen och arkivlagen.

Med hänsyn till systemens tekniska uppbyggnad måste särskilda rutiner därför införas och vidmakthållas för att kraven på insyn och säkerhet skall kunna uppfyllas. Krav ställs även på användarna om lagstiftningens krav på insyn och bevarande för framtiden skall kunna upprätthållas.

Detta sammantaget medför behov av särskilda regler för hur staden skall hantera e-posten. Det är viktigt att reglerna utformas så att medarbetarna görs medvetna om lagstiftningens krav men också om bakgrunden till regelverket.

BEREDNING

Ärendet har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret, stadsdelsnämnderna Kungsholmen, Skarpnäck och Skärholmen samt till koncernledningen för Stockholms Stadshus AB.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 29 mars 2006 har i huvudsak följande lydelse.

För att lagstiftningens krav på insyn och bevarande för framtiden skall kunna upprätthållas ställs krav att användarna har kunskap om gällande regler. Förvaltningarna ansvarar för att användare av e-post får information om stadens e-postregler.

Stadsledningskontoret föreslår ett förtydligande i kulturnämndens förslag till e-postregler vad gäller registrering av e-post. I övrigt ställer sig stadsledningskontoret bakom kulturnämndens förslag till e-postregler.

Stadsledningskontoret föreslår att stadsarkivet fortsättningsvis ansvarar för handledning och tillämpningsanvisningar och för revidering av dessa. Vidare föreslår Stadsledningskontoret att remissinstansernas synpunkter om förtydliganden i förslaget när det gäller textmeddelanden via sms, hantering av bifogade filer mm. inarbetas i tillämpningsanvisningarna.

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 24 november 2005 att som svar på remissen överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande.

Kungsholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 27 oktober 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Förslaget till nya e-postregler för staden är överskådligt och täcker i allt väsentligt lagstiftningens krav. Det som saknas är regler om meddelanden, såväl sms som e-post, som kommer via mobiltelefon.

Skarpnäcks stadsdelsnämnd

Skarpnäcks stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 8 december 2005 att som svar på remissen överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande.

Skarpnäcks stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 16 november 2005 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen anser att förslaget är bra men har några synpunkter. Dessa utgörs främst av önskemål om förtydliganden, dels med anledning av personuppgiftslagstiftningen och dels kring hanteringen av till e-post bifogade filer.

Skärholmens stadsdelsnämnd

Skärholmens stadsdelsnämnd beslutade vid sitt sammanträde den 26 januari 2006 att som svar på remissen överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande.

Skärholmens stadsdelsförvaltnings tjänsteutlåtande daterat den 24 november 2006 har i huvudsak följande lydelse.

Förvaltningen framför att det är mycket bra att staden får stadsövergripande regler för e-post och betonar att utbildningen av medarbetarna är viktig för tillämpningen av reglerna.

Stockholms Stadshus AB

Koncernledningen för Stockholms Stadshus AB tillstyrker i yttrande daterat den 24 november 2005 förslaget till nya e-postregler för Stockholms stad.

Regler för elektronisk post för Stockholms stad

Meddelanden som sänds eller tas emot via elektronisk post ska behandlas enligt de regler som gäller för allmänna handlingar i fråga om bl.a. diarieföring och arkivering.

Med allmänna handlingar avses handlingar som förvaras hos en myndighet och som enligt reglerna i tryckfrihetsförordningen är att anse som inkomna till eller upprättade hos myndigheten.

E-posten lyder under samma regler som vanlig post, i första hand tryckfrihetsförordningen (2 kap.), sekretesslagen och arkivlagen.

Allmänt

- 1 § Dessa regler gäller för all användning av e-post inom Stockholms stads nämnder. Bolag och stiftelser i vilka staden har ett rättsligt bestämmande inflytande skall fatta beslut att följa reglerna
- 2 § En stor del av e-posten är eller blir allmänna handlingar. Syftet med reglerna är att staden skall uppfylla offentlighets- och arkivlagstiftningens krav.

Ansvar

- 3 § Varje nämnd har ett ansvar för att de allmänna handlingar som uppstår i verksamheten hanteras enligt regelverket. Den har också ansvar för att alla anställda har kännedom om gällande regler.
- 4 § Alla som använder e-post skall regelbundet kontrollera sin brevlåda.

Hantering av allmänna handlingar i e-postsystemet

- 5 § E-post som är allmän handling ska registreras enligt föreskrifterna i 15 kap sekretesslagen. Undantag gäller e-posthandlingar som uppenbart är av ringa betydelse för myndighetens verksamhet och för e-posthandlingar som på annat sätt görs sökbara och tillgängliga för utomstående.
- 6 § Uppgifter för vilka sekretess gäller ska inte hanteras i system för e-post. Meddelanden som innehåller uppgifter som bedöms kunna omfattas av sekretess skall registreras om det inte finns ett undantag i sekretessförordningen (1980:657). De skall tas ut på papper och därefter raderas ur systemet.
- 7 § Handlingar i ett ärende skall alltid kunna presenteras tillsammans. Detta innebär att handlingar som kommit in eller upprättats elektroniskt bör tas ut på papper, om myndighetens aktsystem i övrigt är pappersbaserat.
- 8 § De uppgifter om meddelandena som finns i loggar och andra förteckningar som genereras av systemet är allmänna handlingar och kan därmed bli tillgängliga för alla.

Arkivering

- 9 § Bestämmelser om bevarande och gallring av allmänna handlingar finns i arkivlagen samt i stadens arkivregler.
- 10 § Meddelanden som uppenbart är av ringa betydelse för nämndens verksamhet skall så snart som möjligt gallras (raderas) enligt nämndens tillämpningsbeslut med stöd av stadens allmänna gallringsregler. För gallring av övriga meddelanden krävs beslut av arkivmyndigheten.

Hantering vid tjänstemans frånvaro

- 11 § Tjänsteman som i sin tjänst får meddelanden från allmänheten, företag, organisationer eller andra myndigheter har skyldighet att vid frånvaro sörja för att eventuella inkomna e-postmeddelanden tas om hand enligt de rutiner som beskrivs ovan. Ett automatiskt svarsmeddelande om frånvaron är inte tillräckligt. Allmänna handlingar måste tas om hand enligt reglerna även om den tjänsteman till vilka de adresserats är frånvarande.

Förvaltningsadress

- 12 § Varje förvaltning skall ha en officiell e-postadress. Denna adress publiceras externt, bl.a. på hemsidan. Post till denna adress öppnas av registrator (eller motsvarande). Brevlådan skall vara tillgänglig för allmänheten, t.ex. hos registrator. Vid korrespondens med allmänheten skall eftersträvas att denna adress används som avsändaradress. Det kan i många fall vara lämpligt att enheter/avdelningar eller särskilda verksamheter har en egen adress/brevlåda.

Övrigt

- 13 § Sekretessbelagd information får inte sändas okrypterad. Detta medför bl.a. att e-post inte får vidarebefordras till externa adresser utan kontroll av förekomsten av sekretess.
- 14 § Om e-postmeddelanden innehåller uppgifter om levande personer, skall personuppgiftslagens (1998:210) bestämmelser beaktas.
- 15 § E-postsystemet får i begränsad omfattning användas för privata meddelanden. Användningen skall vara etiskt försvarbar.